

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-114-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ба диссертатсияи номзадии Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзуи «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)

Комиссияи таҳқиқӣ бо ҳайати доктори илмҳои таърих, профессор Раҳимов Н.Т., доктори илмҳои таърих, профессор Мамадалиев И.А. ва номзади илмҳои таърих, дотсент Фармонова Д. рисолаи номзадии Азизӣ Назирҷон Эргашзодаро дар мавзуи «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021», ки ба ҳимоя пешниҳод шудааст, мавриди баррасии пурра қарор дода, хулосаи зеро пешниҳод менамояд.

Рисолаи мазкур таҳқиқоти мукамал ва мустақил буда, ба тамоми талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба навиштаҷоти илмӣ дараҷаи номзади илмҳои таърих мувофиқ аст. Муаллиф дар таҳқиқоти диссертатсионии худ раванди ташаккул, густариш ва рушди робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучандро дар давраи соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (1991-2021) мавриди омӯзиши амиқ ва ҳамаҷониба қарор додааст. Ин омӯзиш дар заминаи ҳамкории методологӣ сарчашмаҳои гуногун сураат гирифтааст, ки онҳоро ба чанд гурӯҳи асосӣ тақсим намудан мумкин аст:

1. Маводҳои бойгонӣ. Ин маводҳо аз бойгонии ҷорӣи Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон (ДДХБСТ), Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров, Донишқадаи политехникии ДДТТ ба номи М. Осимӣ, Донишқадаи иқтисод ва савдои ДДТТ, инчунин санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва ҳисоботҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат буда, дорои маълумоти бисёрҷанба дар бораи ташаккул ва рушди робитаҳои байналмилалӣ мебошанд.

2. Осор ва нашрияҳои илмӣ, таърихӣ ва публитсистӣ. Дар байни онҳо китобҳои ҷашнӣ, маҷмуаҳои илмӣ, мақолаҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ, аз ҷумла таҳқиқоти Шарипов А., Ғаффорова У., Исомитдинов Ҷ., Солеҳи Зарифзод, Набиев В.М., Дробишева Л.В., Пирназарова П.А., Розиков Ф.М., Пираков Ф., инчунин асарҳои Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ҷой доранд,

ки дар онҳо чанбаҳои гуногуни ҳамкориҳои байналмилалӣ, сиёсати маориф ва ҳамгироии донишгоҳҳо инъикос ёфтаанд.

3. Маводҳои воситаҳои ахбори омма ва мусоҳибаҳо. Дар рисола маводи нашрияҳои даврӣ («Нури маърифат», «Ҳақиқати Суғд», «Маъвои хирад») ва мусоҳибаҳо бо коршиносони соҳаи робитаҳои байналмилалӣ истифода шудаанд, ки ба таҳлили таҷрибаи амалӣ ва арзёбии самаранокии ҳамкориҳо кӯмак расонидаанд.

Тавассути муқоиса ва ҳамгироии маълумоти сарчашмаҳо муаллиф равандҳои ҳамгироии донишгоҳҳои Хучандро ба фазои байналмилалӣ муайян намуда, таҳлили ҳуҷҷатҳо имкон дод, ки омилҳои дохилӣ – нақши сохторҳои маъмурӣ, саҳми шахсиятҳои илмӣ ва таъсири барномаҳои байналмилалӣ (TEMPUS, ERASMUS+, DAAD, KOICA, USAID) ба рушди маориф дар минтақа ошкор карда шаванд.

Аҳамияти мавзӯ дар зарурати пурратар омӯхтани равандҳои байналмилалигардонии таҳсилоти олӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ ва муайян намудани саҳми муассисаҳои таҳсилоти олии Хучанд дар татбики стратегияҳои ҳамкориҳои байналмилалӣ ифода меёбад, хусусан нақши донишгоҳҳо дар ташаккули дипломатияи илмӣ ва фарҳангӣ дар давраи истиқлолият.

Саҳми шахсии довталаб бо навгониҳои илмӣ рисола, нуқтаҳои ҳимояшаванда, мақолаҳои нашршуда дар маҷаллаҳои тақризшаванда (3 мақола), инчунин баромадҳо дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ (4 мақола) тасдиқ мегардад. Таҳияи методология, ҷамъоварӣ ва таҳлили маводи бойгонӣ, мусоҳибаҳо ва коркарди омории натиҷаҳо аз ҷониби муаллиф мустақилона сурат гирифтааст.

Ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот дар асоси сарчашмаҳои ҳаттӣ иборатанд аз: муайян намудани пешзаминаҳои институтсионалӣ ва даврабандии хронологии байналмилалигардонии таҳсилоти олӣ дар шаҳри Хучанд; таҳлили нақш ва таъсири сохторҳои маъмурӣ ба раванди ташаккул ва густариши ҳамкориҳои байналмилалӣ; омӯхтани таҷрибаи ҳамкорӣ дар самти бозомӯзӣ, тақмили ихтисос ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ-педагогӣ дар доираи барномаҳои байналмилалӣ; пайгирии таҳаввулот ва динамикаи ҳамкориҳои илмӣ; муайян намудани саҳми донишгоҳҳо дар татбики лоиҳаҳои байналмилалӣ; баррасии равандҳои мутобикшавии сохторҳо ба талаботи онҳо; таҳияи хулосаҳо ва тавсияҳо оид ба роҳҳои минбаъдаи густариши робитаҳо.

Навгонии илмӣ дар он аст, ки бори нахуст дар таърихнигории ватанӣ робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии Хучанд дар солҳои 1991-2021 ба таври ҳамачониба, дар робита бо таҳлили сохторҳои маъмурӣ, барномаҳои грантӣ, ҳамкориҳои илмӣ ва саҳми шахсиятҳои илмӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд. Ҳамчунин, бори аввал таъсири барномаҳои TEMPUS, ERASMUS+, DAAD, KOICA ва USAID ба рушди муҳтавои таълим, сифати кадрҳо ва инфрасохтори илмӣ дар асоси нишондиҳандаҳои оморӣ ва таҳлили муқоисавӣ арзёбӣ шудааст.

Аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дар он аст, ки натиҷаҳои рисолаҳо муваффақона барои таҳияи монографияҳо, китобҳои дарсӣ ва дастурамалҳои методӣ онд ба таърихи маориф, муносибатҳои байналмилалӣ ва идоракунии донишгоҳҳо истифода бурда метавонанд. Инчунин, онҳо дар фаъолияти Вазорати маориф ва илм, роҳбарияти донишгоҳҳо ва шӯъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ ҳангоми таҳия ва татбиқи стратегияҳои рушди ҳамкориҳои хориҷӣ татбиқ мегарданд.

Нашриҳои доктараб мазмунӣ асосӣ рисолаҳо дар бар мегиранд. Рисола аз рӯи сифат, вироиш ва натиҷаҳои бадастомада ба талаботи ҚОА ҷавобгӯ буда, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) тавсия дода мешавад.

Дар диссертатсия ва ҳуҷҷатҳои дигари пешниҳоднамудаи Азизӣ Назирҷон Эргашзода маълумоти ғайрисиҳеҳ ба назар намерасад. Комиссия диссертатсияи Азизӣ Н.Э.-ро дар асоси талаботи бандҳои 53-60-уми «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 (бо тағйири иловаҳо дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2024, №295) тасдиқ шудааст, таҳлил ва баррасӣ намуда, онро бо пешниҳоди ҳулосаи мусбат барои қабул ба ҳимоя тавсия менамояд. Комиссияи экспертӣ дар асоси талаботи банди 60-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 (бо тағйири иловаҳо дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, пешниҳод менамояд:

1. Рисолаи номзодии Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзӯи «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021» барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

2. Ба ҳайси муқарризони расмӣ таъйин карда шаванд:

2.1. Абдуллоев Махмуд Холович – доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърих ва ҳуқуқи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ.

2.2. Салимзода Марворид Ҳомиддин – номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

3. Ба сифати муассисаи пешбар Донишгоҳи славянии Русияву Тоҷикистон тавсия дода шавад.

4. Барои гузоштани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ва сомонии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферати диссертатсия ба миқдори 100 нусха бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих, профессор

Раҳимов Н.Т.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих, профессор

Мамадалиев И.А.

Аъзои комиссияи эксперти:

номзади илмҳои таърих, дотсент

Фармонова Д.

Имзоҳоро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи
академик Бобочон Ғафуров»

— Сайдуллозода З.С.